

Издази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се поштомском
упутницом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отпратишћима новина
на коју драго пошту, а коме је
паруници, може се преплатити
код г. *Петра Ражданића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Мите Стајића* књижара у *Тло-*
град. Донеси се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифра
по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

ДВОРСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њ П. В. В. Господар и
Књагиня Милена отпутовали су ош-
мадне у Бар.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 14 април.

Значај доласка у Москву цар-
ске руске породице, да ту проведе
страсну недељу и да дочека свијетло
ускресње, осјетила је јевропска штам-
па на први глас о тој царској на-
мјери, али га није схватила. Листови
су очекивали да ће се у Москви
чути царска ријеч о каквом крупном
предстојећем политичком догађају,
не могући себи ни преставити оно
живо осјећање, које је задрмало сваки
руским срцем гледајући царску по-
родицу при богослужењима страшно
недеље и свијетлог укресња са оста-
лим побожним народом у светој Мо-
скви, том срцу цијеле Русије. „Јако
бију срца наша и производе порив
народнога осјећања, који се не може
уздржати. Ја не знам како да назо-
вем то осјећање. Да га назовем осје-
ћањем благодарности, мало је, да га
назовем осјећањем утјехе, такођер је
мало. То је происпуњење нашега
срца оним осјећањем среће које га
прожмиње, када чује близу себе свој
животни извор, када је у близини
свога неопцењивог скровишта. Из све
душе благодарим Богу, што он нас
тобом тако утјешава, и топло га
молим да он утјеша и тебе нама.“
Овако је завршио московски Митро-
полит поздравну ријеч, којом је до-
чекао Цара на уласку у цркву. У
овом распламћењу једног и истојет-
ног осјећања стотинаког народа ле-
жи велики значај Царева бављења
у Москви страсних и свијетлих дана,
које није туђе ни осталом правосла-
вљу, које моли Бога са Москвом,
„да Цару даде поцршнути у светом
Кремљу нове силе у царевању у
духу предања његових предака, и у
јединству и једнодушности са рус-
ким народом нову снагу за утвр-
ђење правде и човјечности у на-
родима“, као што је московски град-
ски главар рекао Цару, подносећи
му хљеб и со.

О суштини њемачко иностране
политике много се занимље јевроп-
ска штампа, и „Петроградске Вједо-
мости“ веле, да је сада наступило
час, кад је Њемачка дужна доказати
Русији, да се њено пријатељство не
оснива само на ријечима, него да
стварно постоји. „Не може се не
признати да до сада њемачко при-
јатељство, и ако се сматра традици-
оналним, мало користи доноси Русији.
Не удаљујући се у далеку прошлост,
довољно је истаћи, како се Русија
вазда понитено односила према том
пријатељству, и само хвала Русији
Прусија је погла побједити Данску,
Аустрију и Француску и тако ство-
рити велику њемачку царицу, с
којом смо принуђени сада рачунати
у постигавању наших најважнијих
и најсуштнијих интереса. Наше
традиционално пријатељство до сада
нам је Њемачка исплатила једином
берлинским конгресом, поводом којег
је блаженопочивни Цар Александар

П. на записци књаза Горчакова: да
су дани берлинског конгреса били
најтежи у његовој служби — надо-
ставно „такођер и у мојој.“ Пони-
жење, које је поднијела у Берлину
побједоносна Русија, још је свеже
да се на њему треба заустављати.
Посљедицом берлинског конгреса би-
ла је политика блаженопочившег Ца-
ра Александра Ш., која је тежила
на савез са Француском, која је тада
била са свим у непријатељству са
Њемачком. Овом мудро политиком
до извјесног степена био је парали-
зиран тројни савез, који је био скло-
пљен против Француске и Русије.
Очевидно није се могло надозрети
у том савезу традиционално пријатељ-
ство Њемачке према Русији, и труд-
но да нам могу бити особито при-
јатна увјеравања њемачких листова,
да предстојећа посјета аустријскога
Цара у Берлину има цијел да утвр-
ди тројни савез. Односи Аустрије
према балканским државама, сродним
нам по крви и по вјери, могли су
бити тако несаслагасни са нашим нај-
суштнијим интересима само благода-
рећи учествовању њеном у тројном
савезу. Само благодаром том савезу
могла се толико продужити окупација
Босне и Херцеговине. Ниједан без-
пристрасан човјек не може оптужи-
вати руску политику у неиспуња-
вању њених обећања. Њезино бла-
городство и безусловно поштење
несумњиви су. С тога је Русија у
праву захтјевати, да јој истом мо-
нетом плаћају. Ми смо у праву знати,
у каквим је односима у самој ствари
Њемачка са Инглеском? Имајули
право они што тврде да је Њемачка
политика дволична односно Инглес-
ке, и да само мржња њемачког на-
рода према инглеском стоји на путу
Вилхелму II да отворено стане уз
Инглеску против јужно-афричких
република? Човјек је такав да вје-
рује више фактима него самим рије-
чима, и зато би било жељети да се
виде фактички докази да је њемачка
политика нама пријатељска“. Ова
најва тако угледног петроградског
листа врло је карактеристична у очи
састанка двају Цара у Берлину.

У посљедње доба у италијанс-
кој штампи подизале су се жалбе
на Њемачку односно трговинских
односа између двије савезнице. Из
Берлина се одговарало, да политичке
уговоре не треба мјешати са мер-
кантилним, и тако се развила пра-
ва полемика између њемачких и ита-
лијанских листова, не без узајамног
доста оштрог пецања. „Ил Корriere
дела Сера“ овако одговара „Берлинер
Тагеблату:“ „Берлински лист наста-
вља протуралоге чудновате и без
основа, на понавља обичну антифону
да је тројни савез политички а не
меркантилни. Чудновати су, да
тако речемо, следећи аргументи
берлинског листа: да смо ми дужни
тројном савезу за наш доминирајући
положај у средоземном мору (!) и
да смо њему дужни што нијесмо
у васалском положају према Фран-
цуској. Дужни смо тројном савезу
што смо савладали афричку кризу
и барикаде у Милацу а да се
ниједна велесила не користи са нашим
несрећама. Најпослије вели, док се
Цар аустријски справља у Берлину,
да срдачно потврди вјеру у тројни
савез, да напротив италијанска штам-

па трашка око тројног савеза, са
изговором, да тројни савез није до-
нио економске користи, у које смо се
надали. Ако нам је повољан положај
на средоземном мору, ми смо више
дужни Инглеској него ли тројном
савезу. Инглеска је бдила на средо-
земном мору а не тројни савез. Кад
је навад десет година била ријеч о
француском покушају на средоземном
мору, на нашу штету, инглески
амираљ Хевет похита у Бепову да
пази. Инглеска држи постојано на
средоземном мору флоту, која импо-
нира свима осталима. Тројни савез
није стао на пут утврђењима Би-
зерте, нити увеличавању француског
посједа у Африци, баш иза леђа
средоземних обала најдражих Ита-
лији. Па и тај повољан положај
Италије на средоземном мору мала
је ствар. Напротив тројни савез био
је на руди трговинском бродовљу
Њемачке да експлоатира средоземно
море. „Нордлајнер Лоид“ на линији
Напуљ-Палермо-Њујорк добива го-
дишње преко четири милиона. Дру-
штво Хамбуршко-америчко експлоа-
тира линију Италија-Бразил-Плата.
И нијесу били туђи политички
односи да приволе италијанску владу
да трни коалицију ових друштава са
другима, којој неизмјерној мрежи већ
нико не може да утече. Нећемо
истицати колико је увјерљива тврдња
берлинског листа, да смо дужни
тројном савезу, што нијесмо пали у
васалски положај према Француској.
Слични аргументи не могу се раз-
вијати а да се не раздражи овсинак.
Боље их је оставити гдје им је при-
родно мјесто, то јест између фан-
тастикерија и заблуда, које би хтјеле
да замијене добре разлоге. И исту
врсту припадају аргументи, који се
односе на афричку кризу и на ми-
ланеске барикаде. Никакав обзир пре-
ма Италији у овим аргументима, што
вријећа наше законито самољубље,
открива још погрјешно схваћање от-
порне снаге Италије, и апсолутно *за-*
рављање садашњих односа рзних јевроп-
ских држава, и протурара који би с-оту-
да могли збити, на било и на штету оних,
који их предвиђају другима. Стављати
пак пут Цара аус.-угарског у Берлин
против скромних примједба умјерене
италијанске штампе, значи отворени
укор нама и онима, који су као и ми
били вагда пријатељи и вјерни по-
штоватељи тројног савеза и онда кад
је то захтјевало развијање нашег
оружавања, што нијесу подносиле
наше економне и финансијске при-
лике ондашње. Прећутати пак тежње
аграрне њемачке странке, која хоће да
скупо исплати свој глас у флотском
питању од стране царске владе, зна-
чило би збиља васалски положај
Италије, али не према Француској,
него према Њемачкој“. И ово уздр-
жапо писање једног умјереног ита-
лијанског листа у овом часу доста
је карактеристично.

СА ЈУГО-АФРИЧКОГ БОЈИШТА.

Цетиње, 14 априла.

Током цијелог овог рата, све вијести
са бојнога поља о ратним операцијама никад
нијесу могле преставити јасан положај;
што више, често су те вијести једна другој
противурјечиле. Само су се крупни дога-
ђаји истицали, по којима се могло оријен-
тирати, како стоје ствари на бојишту. Тако
од како је маршал Роберте стигао у Блом-

фонтен, по свим вијестима, које су стизале
наравно вагда и само из инглеског извора
и преко Лондона, свакоме је сваки дан све
јасније било: да маршал Роберте не може
ни корака даље на сјевер из Бломфонтена;
да су Бури господари на источној страни
његовој; и најпослије да неколико инглес-
ких генерала на југу од Бломфонтена до
оранжеве ријеке оперирају противу Бура,
који ту да воде гверилу, појављујући се час
на једној час на другој тачки, паненају-
јући непријатеља, разбијајући га, хватају-
ћи читаво одјељење и богати пљачке. Ода-
кле је излазило, да је главни инглески стан
готово опкољен, и што је најважније, да му
је прекинута комуникација са Капштамом.
То се најбоље видјело из опсаде Вепенера,
гдје су Бури били опколили једно инглеско
одјељење, које Инглези нијесу могли осло-
бодити кроз двадесет дана. Колико је било
инглеске војске у Вепенеру и под којим
заповједником још није јасно; али јучера-
шње телеграфске вијести донијеше нам, да
је Инглезима пошло за руком, да ослободе
Вепенер, принудивши Буре да напусте
опсаду. Колико је ту војске инглеске и
бурске оперирало ништа се јасно не зна;
али пошто на југу од Бломфонтена до
оранжеве ријеке телеграф ћути о другим
каквим сукобима, изгледа, да су се ту биле
прикупиле све инглеске силе, које су оп-
редјељене, да уздрже комуникацију између
Бломфонтена и Капштата. У том случају,
сасвим је наравно, да Бури напусте опсаду
Вепенера, јер њихов начин ратовања и
нема друге сврхе, него да непријатељске
силе развлаче тамо овамо и тако да им
не даду мира.

О ослобођењу Мафекинга телеграф
ћути такођер; али војска лорда Метуена
у Кимберлију одиета не почива, мора да
и она има посла са бурском гверилом; те
је тако морала напустити покушаје да
ослободи Мафекинг, који треба да чека
помоћ, која му долази са сјевера преко
портагалског земљишта.

Послије ослобођења Ледисмита Бу-
лерова војска у Наталу као да се одмара,
према Бури још нијесу напустили ту све
своје позиције, из којих по кад кад узне-
мирују Инглезе. Нагледа да је Булер
зловљан, и послје Робертсвог рапорта о
његовом дјеловању на Тугели, мора да
чека замјеника.

Узевши све скупа, Инглези не могу
бити задовољни са данашњим положајем
на бојишту.

Извјешће о битци код Спиконпа.

Кад је Булер по други пут покушао да
ослободи Ледисмит, зарекавши се, да се
неће натраг враћати, његова војска, послје
је неколика дана крвавих сукоба, би раз-
бијена, и морала је опет натраг прећи
Тугелу. О томе поразу поднио је влади
извјешће маршал Роберте, које је сада обје-
лодањено. По суду Робертсовом највише
је крив генерал Варен, који је самовољно
промијенио план Булеров, и ударно на
непријатеља фронтално, мјесто да га обиђе.
Истина да је дужност ма кој заповједника,
да се не држи наредбе добивене издалека,
када не одговара ситуацији тога часа, или
кад се не може извршити. У томе се и са-
стоји „иницијатива“, која није ништа друго
него тумачење намјере осутног старјешине.
И у том случају дужност је одма извјеш-
тити старјешину о извршеној промјени, да
се зна владати. Али ондје није било мјеста
иницијативи, када је Булер био присутан
и послје четири дана још мислио да се
може повратити на први план. Напротив је
Варен упорно остао при самовољној пром-
јени тога плана и изложио опасности ци-
јелу војску. За тим не може се схватити,
како је Варен употребио своју војску. Он
наређује десетој бригади да ноћу настане
на Спиконп, без да промисли, да је за
таз у операцију потребно дању испитати
земљиште, да се избјегну жалосна изнепа-
ђења. Генерал Кок у таквим приликама
не хоће да напада, а Варен замјенује
десету бригаду деветом, која у том поду-
зећу изгуби свога генерала и мноштво
војника. Пуковник Вине, који је замјенио
погинулог генерала, јавља Варену, да не
може уздржати позицију, а Варен га замје-
њује пуковником Торнејкрофтом, ком не
даје знати, да му шаље помоћ. И овај, не
могући одолети, одступа.

Одиста је ствар неспорна. Главни
заповједник тек послје четири дана сјећа
се да се његова наредба не врши! Један

дивизионер пита своје бригадире Јекул у стању завршити своје подухвате, и кад му је један запитаник јавља да се не може одржати без помоћи, замјенују са другим, а овај каже да је најбоље отступити! А сви поклањају крајње занемарене у извештавању и сваки ради како му се свиђа.

Роберте осуђује оштро Варена, оптужује га као неспособног. А за Булера вели да је без енергије, јер није био кадар да започиње своју уздржи. Пукотник Торнекромф пак да узео на себе тешку одговорност, отступивши. И то су били узроци што није успјела добро смислена операција да се ослободи Јединарт. И што на Тугели нијесу Ниглази са свим уништени, то није била њихова заслуга, него Бура, који се нијесу користили побједом, латинци се офензиве, него су се задовољили, што су непријатеља одбили.

Послије обједовања овог извештаја, генерал Варен је био оповзан, а мора бити замијенен и генерал Булер, и већ се говори, да ће његово мјесто заузети генерал Киченер.

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Руски језик. „Дубровник“ доноси ефемерни чланак: „И тешко е il miglioг dаlаntоmо. Вријеме је стара поштељачина, вели италијанска пословица. Којом земљом многе предузеће управљају удружене се нехватањем прилика и са плитком памети, треба бити устрјелив и чекати да вријеме, као неспорни и најбољи судија, своју проговори. У таквом положају налазе се Срби на Приморју. Ову нашу тврду могућност би поткријепили многи докази из наше народно-политичке борбе. Одатле би могли навести многе примјере, кад су Срби на Приморју страдали и кад су били приказивани као непријатељи државе и наше уже отаџбине, једино због тога, што су износили и говорили за намјене и духу времена одговарајуће предлоге. Извјешћемо само један доказ.

Кад су српски посланици на даламатинском сабору Бакошић, Бјелановић, Гојковић, Стефановић, Симић, Кулишић год 1887 поднјели предлог о увођењу руског језика као обавезног предмета на средњим школама наше покрајине, изгледало је као да ће Аустрија пропасти. Увели су тај предлог као политичку демонстрацију на штету државе, те га свечано поклоњено у сабору даламатинском. Од онега времена промијенила су се времена и са временом и људи. Прошле године тај исти предлог био је изнесен у краљевом а ове године у чешком сабору, а да нико није у њему види ни пропаст за државу ни политичку демонстрацију. Чак је и чешко феудално племство признало знаменитост руског језика за чешки народ.

Чешки су посланици говорили за увођење руског језика на средњим школама и са народно-политичке стране. Чешки политичари овако су говорили: Чешки мали народ, који се за своју независност бори, морају се слагати, да оспурају симпатије једнога великога народа. Чешко питање неће постати јевропејско, док не постане свесловенско. У томе је будућност чешке политике. Чешко питање куца на вратима петроградског кабинета. Могуће је, да настане така јевропејска констелација, да се петроградски кабинет за Чехе заузме. На то се занета не смијемо

за сада осанати, али се морамо на то припремати. Утјешај интелигенције у Русији знатан је. С тога Чеси морају тражити дестинацију са руском интелигенцијом. Све се више и више говори о будућности Словенства са Русијом на челу. Куатура Русије напредује, и Чеси, што се Русије тиче, не траже друго, већ што и Немци, што се тиче Немачке. Кад Чеси траже ослободу на Русију, врше само своју дужност, да спрјече народно осамљење (изолацију) у које би их Немци хтјели довести. С тога треба да Чеси хте руски. Ови су разлози доста јаки, и могу се примјенити на све мале словенске народе.

Аустријски Немци у велике се претиве увођењу руског језика, док они у Немачкој предлажу, да се уведе као обавезан предмет на школама. Само малени словенски народи не смију да уче руски. Они треба да се ораде кинешкијем зидом од Русије, и по могућности да се међу собом боре, како би Немци преко разбраћенијех Словена површавали своје пангерманске послове. Немци у Немачкој пак треба да уче руски језик, јер је у немачком интересу, да се и они окористе великијем богатством, које се у руском царству крије, и да се што бље упознаду са својим савезником. Они знају и у име вјере устајати против руског језика. Немачки посланик Општа упозорио је чешке феудале на протукатолички (!) покрет у Русији. Кад смо то читали, сјетили смо се Бианкинија. Општа је свешеник као и Бианкини.

Није нама намјера била, да пишемо о важности руског језика за Словене уопће и о потреби његовој као свесловенског језика, јер је то познато, а дотични приједлози у даламатинском, краљевом и чешком сабору то су доказали. Ми овим ретцима хоћемо да покажемо, да су Срби на Приморју, као прави Словени, били међу првима поборишцима за руски језик, и да су за то били метнути на индекс. Слични приједлози у краљевом и чешком сабору дали су право српским посланицима и побрани су све инсинуације, које су српски противници били против Срба на Приморју у то име подигли. Данас су оне инсинуације и подвале уништене, и то нас весели, као што ће у надалој будућности и друге неке подвале и денуције вријеме распринити, а српске клеветнице као подале и плаћене денуцијанте показати.

Књижевност, умијетност и просвјета.

Један наш пријатељ. „Дубровник“ нам овако представља г. Алфреда Јенсона: Ријетки су прави и искрени словенски пријатељи, који не управљају своје осјећаје прама дневној политичкој стурји, већ прце своје знање о Славенству и своје симпатије за Славене из умишљех производа словенскијех народа, бива, из њиховијех књижевности.

Док многи немачки политичари и књижевници имају смјелости, да и данашњи говоре и пишу о инфериорности словенскијех народа прама немачком народу, докле је један скромни али вриједни књижевник, син шведскога народа, пружио свому народу, што у пријеводима, што у студијама, што у цугишким биљенима, тако потпуну слику о Славенству, да сумњамо да је једна јевропска литература поседује

тај симпатични књижевник зове се Алфред Јенсон. Он је код свога народа доиста успио, да развије и уништи немачка „наклапања“ о славенској инфериорности не празнијем ријечима већ фактима.

Од јула прошле године Алфред Јенсен са симпатичном супругом борави у Дубровнику, у романтичној кући Јутићевеј на Плочама, vis-a-vis Локрума; и коју готово плачу морски таласи. По овоме може се судити цјесничка нарав нашега славенфила. А како они живе у Дубровнику? Да није двојице, тројице његовијех баникијех позаника, готово се не би ни знало да живи међу нама у Дубровнику, толико је он скроман и заузет својијем научнијем послом, бива проучавањем пјесничкијех дјела Ђива Франа Гундулића. О Гундулићу он ће написати опширну студију на немачком језику са културно-историјским уводом о Дубровнику. Још г. 1893. написао је малено дјело о дубровничкој књижевности са предговором о појности Дубровника.

Алфред Јенсен родио се 30. септембра 1859. у Худиксвалу у Шведској. Универзитетске науке свршио је у Упсали 1879-1884. Од г. 1884-1888 био је сарадник и путујући дописник Готенбургског трговачког и морепловног листа (Göteborgs Handelsoch Sjöfarts tidning) Од г. 1888. започео је своја научна путовања по Јевропи. Особито се задржао у Берлину, Бечу, Москви, Варшви, Кракову, Прагу, Загребу, Београду, Софији, Цетинју, Дубровнику и т. др. Био је пет година стипендист шведске академије. Био је као дописник у Грчкој и на Крети за последњег грчко-турског рата. Ожењен се г. 1897.

Ово је у најрјечијим ретцима Јенсенов свјетског вјата. Он је пропутовао добар дјел балканског полуострва пјешке. Два пута прешао је пјешке Балкан (горе); такође је пјешке путовао Црном Гором до Садри, одакле је, како сам вели пошто најугодније утиске, дивећи се оном голем стијењу о које се толико вјекова ломила османлијска сила.

О путовању по словенскијем земљама написао је и издао два дијела под насловом Slavia. У првом дијелу описује културне елике од Волге до Дунава; у другом дијелу од Дунава до Адрије и Босфора. Оба су дијела богато илустрована. — Његове ушомене и студије о Аустрији и Угарској изаћи ће ове године у дјелу под натписом Хабсбурге.

Јенсен је пјесник. Годин 1893 и 1895. изашле су диије свеске његовијех пјесама. Међу њима многи су мотиви са путовања по словенском свијету, п. пр. „Ускриша ноћ у српско-православној цркви“, „На Дунаву“, „Манастир на Цетинју“, „Селвачки краљ (Матија Губић)“, „Вечерњи утисак у Дубровнику“ и т. д.

Ово ипак није главни рад Јенсенов. Његова је задаћа да пружи шведском народу потпуну слику о народној културној и књижевној снази словенској. Што се тиче народне и културне стране, то је он приказао у дјелу Slavia. Што се тиче књижевне стране, он је писао студије о словенскијем књижевницима и превађао њихова дјела. Осим тога држао је у Шведској јавна предавања, између осталијех шест предавања о српскијем народнијем дјелу.

Из српске и хрватске књижевности превео је: Петушев „Горски Вијенац“ са опширним уводом и примједбама (овај пријевод био је награђен од шведске ака-

демије); Бранца Радичевића пјесме: „Хај-дуков Гроб“ и „Кад младих умријели“; Сима Матавуља приповијетке: „Света Освета“, „Ново оружје“, „Како Латинче...“; Лаза Лазаревића приповијетке: „Школка икона“, „Све ће то народ позлатити“; Стефана Ђубиније приповијетку: „Крађа и прекрађа звона; Ђаза Николе I: „Мање пјесме“ и одломке из „Балканске Царице“; Збирку „српскијех женскијех народнијех пјесама“ по Вуку; Мажураићеву „Смрт Смаида-аге Ченгића“; Петра Прерадовића пјесму: „Путник“; Балкога приповијетку: „Маритон“; Ива Војновића комедије: „Psyche“, „Ekvinocij“.

Из словеначке књижевности написао је литерарне студије о пјесницима Прешерну и Ашкерцу, и превео по неколико пјесама њиховијех.

Из бугарске књижевности написао је студију о Кристи Ботјону, као пјеснику слободе у вријеме бугарског ослобођења, и превео неколико пјесама његовијех.

Из руске књижевности писао је: расправу с руској народној лирици; студије о рускијем пјесницима (Гуковски, Пушкин, Лермонтов, Коцов, Грибоједов, Гогољ, Бјелински; мање студије у периодичкијем листовима о Достоевском, Тургејеву, Толстоју, Гаршину и др. — С руског превео је: Пушкина „Евгенија Онегина“ и др.; Лермонтова „Демона“ и Мцири, што је било награђено од академије наука у Стокхолму; Гогоља „Тарас Булба“ и др.; Тургејева „Семилна“; па разне производе Лава Толстога, Александра Толстога, Гаршина, Некрасова и др.

Из чешке књижевности написао је: студију о Милеу и чешком романтицизму; и биографију и карактер Сватоплука Чеха. — С чешког превео је разне пјесме и приповијетке Јана Неруде, Маће, Врлишког, Сватоплука Чеха и Ербена. Ради ових пријевода био је награђен од академије наука у Стокхолму.

Из пољске књижевности превео је Мицкијевићеве епосе „Konrad Wallenrod“ и „Pan Tadeusz“, па његове романе и бајале, и многе друге радове колико Мицкијевића толико другијех пољскијех књижевника (Словакци, Ујејски и др.). Ради пољскијех пријевода био је изабран почасним чланом двају пољскијех ученијех друштва.

Држачи смо за дужност, да нашијем читаоцима представимо овог неуморног радника на пољу словенскијех књижевности. Овај и околики рад управо изненађује, као и његово познавање свијех словенскијех језика. Захваљујући му на љубави коју он који особито прама српском народу, надамо се да ће још итесније наставити своја проучавања о Славенима на универзитетској катедри у својој домовини, и тијем још више задужити, као што је већ много задужио, све словенске народе.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Љетње или јесење потапање лозе. Као што је познато потапање америчке лозе може се извршити љети зеленим ластаром или с јасени. Који је од ових начина бољи показаће доцније искуство.

Па пошто сам и сам пробало то сам намјерао да коју и сам о томе кажем са жељом, да и остали виноградари који су

„Ријенили смо се даље избор Нашег генерал-мајора Стефана пл. Шупљинца Витеза за војводу народа српскога, успостављањем овог историчног достојанства, потврдити!“

А кад је српска војводина превршињом резолуцијом од 27. децембра 1860 утјеловљена Угарској, онда је у истој резолуцији нашла достојна израза превршиња воља, да се о праведним жељама српскога народа има водити рачуна.

Ја држим, високи саборе, да поред овог и оваког превршињег манифеста, поред ових и оваког српских привилегија, које су наши славни предци драгоцјеном крвљу својом стекли борећи се за слободу миле отаџбине наше, нема и не може бити праведнијих и чеднијих жеља, него су оне, што су изражене у програму српскога клуба и на уста умног клубског предсједника преов. госп. Ваца Ђурђевића изнешене пред овај високи сабор у 20. сједници, држаној 30. августа 1897. На пошто представља Срба из лично крбавске жупаније, са своје четри тачке саема поклапа четри најважније тачке програма српскога клуба, то сам ја ову представку са мојим друговима народним заступницима из Лице подупро и овом високом сабору препоручио.

Пошто су врлопоштована господа народни заступници чланови српскога клуба: Ђиро пл. Милекић и Стево Поповић Вацки у прорачунаком одбору становниште клуба према узаконењу српске народне заставе, о равноправности Бирилице и српских народних школа обилежили, и пошто се ја с тим идентифицирам као члан српскога клуба то држим, да није потребно, да ова питања поновно овдје у расправу повлачим.

ЛИСТАК.

СРБИ У ХРВАТСКОЈ.

Свршетак.

Као што сам рекао деспот Ђурађ II, дошао је егерског сужањства. Патријарх, кад је овамо прешао са српским народом више пута је молио, и шта више народ је слао депутацију у Беч, коју је предводио владича Исидор Дјаковић, да им пусти деспота из сужањства или да им се каже узрок зашто је засужњен. Одговорено им је, да им се деспот не може пустити и навести су за разлог: „nihil mali fecit sed sic poscit ratio status“ Ништа није екривно, али тако иште разлог државни.

Сад српски народ служећи се правом мада за привилегијама епоменгим изабрао познато јунака коморанског обрета Јована Манастирлију за српског вицевојводу, који је са својом народном војском у битни са Турцима код Сланкамена године 1691. у одуздном часу одлучио побједу аустријском оружју.

Послије овога вицевојводе са српском народном војском управљали су Рашковићи, из лозе српских кнезова све до г. 1717. — Сада је требало обратити, а и била је обраћена пажња српског митрополита и епископа са политичког поља на обрану православне цркве. Ја се нећу овдје упуштати у појност. Не ћу да споменем ни манастира Мирче, ни Жумберка, ни других тужних и жалосних овима подобних слика и прилика, нећу да подбуђујем старе наивидне раче на тијелу православне цркве, него ћу само

то да споменем, да српски народ, видећи, да је лишен закона и правде, да му је на вољу остављено, да крвљу праоца и отаца својих потопљену и освојену отаџбину своју оставити и другу потражити може, дигне се са 100.000 људи и пресели се у Русију. Сад је и оним државницима у Бечу, који су потајно одобравали рад против православној цркви, постала ситуација врло озбиљном, јер је држава са друготрајним ратовима била заплетена с Турком. Француском и кроз то јако ослабљена, а бојећи се инвазије Турке, требало је српскога народа.

За то је царича и краљица Марија Терезија 23. октобра 1751. издала тако звани Versicherungspatent, којим је увјеравала, да она неће никада допустити, да се вјерник српскога народа против смисла привилегија ма од кога прогони, или да се силом на ушњу нагони српски народ, и за умирење вјерске савјести српског народа излазали су тако звани царски регуламенти год. 1770. и 1777. и најпослије год. 1779. declaratorij um illincium. У овима су се расправљала чието црквена питања, дочим се је политичка страна српских привилегија отрезно избјегавала. Али српски народ, који се није одрекао својих политичких права, свагда их је на својим саборима понављао тако дуго, док није освојила г. 1848.

1. маја 1848 састане се у ријечким Карлоцима тако јавна мајска скупштина, која изабере за војводу оберетара Стефана Шупљинца, витеза, а митрополита Рајачића прокламира српским патријархом, један и други акт одобрен је превршињом манифестом од 15. децембра 1848., који гласи (чјта): „Wir Franz Joseph der Erste и т. д.

„Unsere tapfere ind treue serbische Nation hat sich zu allen Zeiten durch Anhänglichkeit an Unser kaiserliches Haus und durch heldenmüthige Gegenwähr gegen alle Feinde Unseres Thrones und Unserer Reiche rühmlichst hervorgethan

„In Anerkennung dieser Verdienste und als besonderen Beweis Unserer kaiserlichen Gnade und Fürsorge für den Bestand und die Wohlfahrt der serbischen Nation haben wir beschlossen, die oberste kiriliche Würde des Patriarchates wieder herzustellen, wie sie früheren Zeiten bestand und mit dem Erzbischoflichen Stule von Carlovitz verbunden war, und verleihen den Titel und die Würde eines Patriarchen Unserm lieben und getreuen Erzbischof von Carlovitz Joseph Rajacic.

„Wir finden uns ferner bestimmt, die auf Unserm General Feldwachmeister Stephan Suplikac de Vitez gefallene Wahl zum Woiwoden der serbischen Nation, unter Wiederherstellung dieser altgeschichtlichen Würde, zu bestätigen.“ То значи:

„Ми Фране Јосип Први и т. д.

„Храбри и вјерни наш народ српски одликовао се славно у свако доба привржењому нашем царском двору и јуначким отпором противу свакога непријатеља престолоа и држава наших. За знак признања ових заслуга и особите царске наше милости и брже, закључили смо, да ради обезбјеђења инвајретка српске народности највише црквено достојанство патријаршеско опет, као што је у пређашња времена постојало и са архјерејском столицом карловачком скопчано било, успоставимо, и дарујемо исе и достојанство Патријаршеско Нашему љубезном и вјерном архјепископу карловачком Јосифу Рајачићу.

ово пробали, занесу своје примједбе. Ја сам потапао мало, 400 чокота љети а остало до 2000 с јесени, и могу рећи да је потапање љетње боље из ових узрока:

- 1), што се лоза не ломиле као с јесени, већ се да савијати како хоће;
- 2), што се овај посао јетиније може урадити дан је дужи и има се на расположењу више и љешњег времена;
- 3), што лоза пусти жилице до јесени не само на зеленом ластару већ и на основним жилама. Све ране произведене приликом потапања до јесени потпуно зарасту и основне се жиле лијепо развију, па с прољећа чокот одмах креће, не болује нимало;
- 4), што идуће године има више рода;
- 5), што се изданци на дивљој подлози не морају чистити, и
- 6), што имамо калеме са стране жилицама, који су свакојако бољи и сигурнији за нов сад.

Потапати треба што прије. Чим су се калеме мало здрвенили и одвезали, а то бива на 6 недеља по катамљењу, и тада треба приступити овоме послу. Ово обично бива у јулу.

Потапање у августу не би требало вршити из узрока што баш онај калем, који смо намијенили за стални чокот, може да остане зелен испод спојног мјеста, а то с јесени не можемо примјетити кад је калем у земљи био. То се мени десило и пет калема лијепо прошлог лета ожилло на сад одмах креће, а никако у томе не видим знак за кратки вијек.

Не могу, а да не споменем овде што противници љетњег потапања веле: да је бујност чокота идуће године који је љети потопљен, знак, да ће чокот пропасти. Ја држим да бујност долази отуда, што се чокот већ лијепо прошлог лета ожилло на сад одмах креће, а никако у томе не видим знак за кратки вијек.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 14 априла

(У Бари у) ове године ће бити традиционалне свечаности С. Николе отпочете отварањем изложбе агрикултурно-индустријалне, а уз то биће први сточарски пазар. Те свечаности трајаће од 4 до 7 маја по новом календару. Дотични одбор позивље на те свечаности и становнике из Далмације, Арбаније и Црне Горе, на коју сврху је израдио 50% попушта на тарифе превоза стоке, а тако исто и на бродарину за путнике код парабродског друштва „Пуле“ и „Дубровачког друштва“. Осим тога је израдио код владе особите олакшице на царину за увоз привремени стоке; а сам обећаје бесплатну воду и штале за стоку и знатну олакшицу цијена потребите јој шине. Нашим произвођачима и трговцима пружа се ту лијепа прилика, да изнесу на тај велики пазар разне домаће стоке, како би отворили пута живљој трговини са тако блиском земљом, с којом нас спајају сваки дан све више парабродске везе. Штета што се за ову тако за нас корисну прилику није на вријеме образовао парочити одбор, који је могао допринијети да на том пазару буде достојно заступљена и Црна Гора. На сваки начин толике олакшице требало би да привуку у Бари на те свечаности не само побожне поклонице и уоче путнике

Али као православни српски свештеник држим, да сам дужан дотакнути се онога, по мом суду најважнијег захтјева у представи лично, којом српски народ и свештенство иште, што сваки народ по природноме праву има право искати и захтјевати: уживање потпуне слободе вјерске свјести. Тражимо и захтјевамо према томе потпуну равноправност православне српске цркве у краљевини Хрватској и Славонији, јер и народ и особито свештенство под теретом стиснутог вјећ је клонуло. Ово питање мора се ријешити, јер ништа не може тако узурпирати живце и узнемирити срце човјечије, као неправда. Ја сам мало прије натукнуо само, какву је неправду трпила православна црква наша у стара времена, од којих осјећају се posljedice још и данас само овдје у краљевини Хрватској и Славонији, дочим су конфесионални одношаји на основу потпуне равноправности уређени уставним путем у свим осталим земљама монархије наше. — Тако на основу потпуне равноправности доведен је зак. чл. XX.: 1848. за Угарску и интерконфесионални закон за Аустрију од 25. Јуна 1865. Само овдје код нас у краљевини Хрватској и Славонији равнају се и просуђују конфесионални одношаји по наредбама и законима још из оних времена, када је важило начело „*cujus regio, illius religio*“. Баш у овим неуставним патентима и реверсима лежи голема неправда за нашу православну цркву особито код мјешовитих бракова и код предава из једне вјероисповијести у другу. Тако и пр. ако је отац католик, а мати православна, онда сва дјеца мушка и женска савједу вјероисповијести оца. Ја не само да немам и не могу имати ништа против

ради шетње, него и наше економије и трговце, који би могли ту и себи и свом народу користити наћи

(Из главног одбора за подизање дома умоболнијех.)

(Наставак приложника из Морачко-Ровачког округа.)

Преко окружног одбора и његових помоћника приложили су из каишаније Речинске:

	фор. и.
Г. г. Бриг. Сердар Миро Влаховић	15 —
Кап. Мујо М. Влаховић	10 —
Командир Беќо З. Влаховић	10 —
Подкомандир Вукалица Драшковић	3 —
Вујо Булатовић, одборник	5 —
Командир Мато Вуисић	5 —
Поп Јосиф Минић	5 —
Милета Булатовић, писар	5 —
Официр Радосав Милаић	20 ока ж. и 2 —
Барјактар Јован Реџић	30 ока ж. и 2 —
Милосав Мијаилов	1 —
Радоје Нешков	1 овцу јалову
Пушеља Боринић	40 ока жита
Милош Ђоков	5 ока жита
Лакић Р. Милаић	2 —
Милија Мартин	5 ока жита
Симо Ђоков	5 ока жита
Мијаило Драгов	10 ока жита
Богдан Божов	10 ока жита
Милован Новичић	1 фиор. и 10 ока жита
Павле Милин	1 фиор. и 10 ока жита
Радосав Ђиков	2 —
Радоња Павићев	1 фиор. и 10 ока жита
Зекко Милин	1 —
Живко Илин	1 фиор. и 10 ока жита
Мијајло Крњов	1 фиор. и 10 ока жита
Пуниша Перов	20 ока жита
Вукадин Булатовић	5 ока жита
Мијат Мушиќин	1 фиор. и 10 ока жита
Новак Перков	10 ока жита
Павле Радивојев	1 —
Ново Драгов	1 —
Јован Милетин	1 фиор. и 15 ока жита
Алекса Милутинов	150 и 10 ока жита
Божо Јоков	1 —
Вуксан Милићев	2 —
Вуксан Стеванов	5 ока жита
Сава Вућин	10 ока жита
Павле Станић	1 —
Петар Јуков	10 ока жита
Барјактар Јован Мирон	2 —
Официр Богдан Вуксанов	2 —
Мурат Дмитров	2 —
Пуниша Томичин	1 —
Милан Радованов	5 —
Неђељко Перков	1 —
Саво Јокићин	1 —
Гргур Милунов	1 50
Повеља Велићин	2 —
Ђорђија Митров	— 50
Нешко Богданов	1 50
Радован Митров	— 50
Мурат М. Грабљанић	1 —
Живко Мијатов	1 —
Шћепан Миливојев	— 50
Матије Милованов	1 —
Мијаило Митров	2 —
Шујо Рамов	1 —
Мато Пунићин	1 —
Мушиќа Ђуров	2 —
Милутин Стојанов	1 —
Пуниша Милованов	1 —
Павле Шулев	1 —
Стојан Вућинић	1 —
Миле Митров	— 50
Вукашин Савов	— 50
Мато Груичин	— 50

тога да сва дјеца мушка и женска савједу вјероисповијести оца, јер носе име и племе оца и отац води сву бригу не само о матери, него и о дједи својој и поглавито што то одговара духу св. Христове цркве, која на уста св. апостола Павла учи, да је муж глава жене, као што је и Христос глава цркве. Тако би морао гласити закон и за акаатоличке очеве, јер би то одговарало начелу правде, која би одстранила све неугодне тразвице и трњења између свештенства једне и друге посестреније цркве, а то би без сваке сумње добротворно дјеловало на све слојеве народа једне и друге вјероисповијести.

Али тога права и те једнакости лишени су очеве акаатолички, јер су њихова само мушка дјеца дочим дјеца женска савједу вјероисповиједи матери. Тако се тим у обитељ и дом спримаха отца акаатолика увлаче двије вјере, а то сије неслогу и раздор у обитељи.

Зато су паравно и многи очеве акаатолички само да имају мира у својој обитељи, морално приморани да даду реверсе, да се и мушка дјеца одгајају у вјероисповиједи матери, кад овај закон недозвољава, да може издати приволу, да и женску дјецу одгајају у вјероисповиједи очеве акаатолички.

Узели овако или онако свакако се православној цркви чини голема неправда овим патентима и реверсима.

Конфесионални одношаји морју се већ и с тога уредити, што у бившем провинцијалу краљевине Хрватске и Славоније важе неке наредбе, које не важе за подручје бивше Крајине.

	фор. и.
Милија Милованов	— 50
Тошко Спасојев	— 50
Раде Спасојев	50
Шоро Савов	1 —
Божина Радојев	1 —
Мијаило Радованов	50
Јован Петров	50
Пуниша Николин	50
Вуксан Милованов	1 —
Тошко Вулетин	1 —
Јовета Вулетин	1 —
Никола Ђуров	50
Милош Јокићин	1 —
Милош Радојин	1 —
Радоје Савов	2 —
Бајо Мирон	1 50
Мишур Вућинић	10 ока жита
Анђа Бајова	1 —
Зака Сердарова	2 —
Станоје Перићин	50
Браћан Јокићин	50
Зекко Селић	50
Спаса П. Влаховића	1 —
Оташ Перков	50
Јован Милутинов	50
Официр Савеља Тришков	2 —
Милун Алексин, бар.	3 —
Радивоје Пунићин, бар.	2 —
Марко Попов Минић	1 —
Петар Луќин	2 —
Анђија Радојин	1 —
Милија Петров	1 —
Симеун Јованов	1 —
Вукадин Богданов	1 —
Микоња Петров	50
Миливоје Николин	1 —
Илија Марков	1 —
Пуко Јованов	1 —
Милош Ненадин	1 —
Мијаило Нешков	50
Мулета Божинић	50
Радоња Милисавов	1 —
Мико Милисавов	50
Радоња Нешков	1 —
Веко Андрић	50
Пуниша Митров	2 —
Мирко Перков	50
Марко Станојев	2 —
Мико Перков	1 —
Драгиша Мирков	1 —
Мишур Милошев	1 —
Вукосав Аџин	5 ока жита
Богдан Аџин	50
Ристо Нешков	1 —
Ђуро Милићев	5 ока жита
Мурто Радулов	50
Драгиша Петров	50
Новеља Милошев	50
Милован Благојев	50
Шоле Милошев	50
Вукашин Антов	50
Радош Ристов	50
Тодор Милошев	5 ока жита
Петрија Милићев	50
Милета Мијаилов	5 ока жита
Петко Шоров	5 " "
Крето Нешков	5 " "
Мирко Антов	10 " "
Јако Митров	1 —
Официр Милош Шћепановић	1 —
Раде Пуков, бар.	2 —
Јован Боринић	2 —
Гаврило Боринић	2 —
Мијаило Радојин	2 —
Ђуро Нешков	1 —
Милутин Новељин	25 ока жита
Симеун Јоков	15 " "
Милија Новељин	2 —
Радован Павлов	1 —
Петар Костин	1 —

Тако у бившем провинцијалу Хрватске и Славоније важе реверси дочим су они за подручје бивше Крајине укинати превиснијим ријешањем од 20. августа 1869. На ову врло важну околност слободан сам обратити позорност виоко кр. зем. владе код рјешавања спешуалних призива и приговора!

Вио саборе! Српски народ вије овава, он је члан једне велике српске обитељи, која станује у земљама у којима наша монархија налази сферу својих интереса. Ја држим, да ће се ти интереси најбоље његовати, ако наша српска браћа виде, да смо ми овдје потпуно задовољни; а ми можемо бити овдје потпуно задовољни овдје, ако се уваже и испуне наше праведне жеље, које су изложене у програму српског клуба односно жеље, које тражи представка лично-крбавских Срба. Дакле у прилог наше праведне ствари говори и „ratio status!“

Ја држим, да у овој високој кући нема ниједног члана, који би могао рећи, а још мање тврдити, да су Маџари нама Србима ближи него наша једнокрвна браћа Хрвати. Кад су пак Маџари прије 50 година донијели споменути зак. чл. XX.: г. 1848., којим су признали и ујамчили потпуну равноправност православно српске цркве у Угарској, онда мислим, да сам отуд влашћен сасвим логичан довод извести, да у овом вис. сабору не може бити ни једнога члана, који би био против потпуне равноправности православно српске цркве у краљевини Хрватској и Славонији.

	фор. и.
Зекко Лакићев	1 —
Радисав Богичев	1 —
Радуле Богичев	1 —
Мијаило Илин	1 —
Миливоје Вељов	1 —
Миро Јовашев	50
Мијат Ненадин	1 —
Вучиња Петров	1 —
Радул Боринић	10 ока жита
Рамо Ристов 50 нов. п	5 ока жита
Мијаило Вулетин	1 —
Радуле Бошковић	1 —
Јован Бошковић	1 —
Зекко Бошковић	10 ока жита
Јаков Бошковић	50
Никола Бошковић	50
Теодосије Бошковић	— 50
Богич Бошковић	— 50
Беле Бошковић	— 50
Радован Пуков	1 50
Милета Илин	1 —
Васиљ Перванов	1 —
Симеун Радојин	1 —
Ђуро Радојин	— 50
Милосав Ристов	1 —
Новак Перићин	1 50
Васо Милованов	1 —
Периша Јовашев	1 —
Пуниша Тошков	— 50
Милан Мијаилов	— 50
Живко Пулетин	2 —
Јовета Ж. Пулетин	2 —
Милутин Пулетин	1 —
Милија Пулетин	1 —
Мина Милутинов	— 50
Ђорђије Ђокић	2 —
Лазар Ђокић	1 —
Стеван Ђокић	1 —
Милош Ђокић	— 50
Јаков Машов	— 50
Богдан Машов	1 —
Видак Мурићин	— 50
Оф. Неђељко Драшковић	2 —
Барј. Милан Васиљев	1 —
Барј. Васиљ Вуковић	1 50
Пуниша Мијатов	10 ока жита
Милија Новаков	1 —
Милош Симов	1 двисца
Милован Иванов	1 —
Радосав Јоветин	15 ока жита
Милош Милованов	1 —
Јован Милованов	1 —
Шћепан Костин	10 ока жита
Никола Петров	1 —
Јакета Крстов	2 —
Неђељко Пујов	10 ока жита
Павић Костић	— 50
Мираш Костић	5 ока жита
Радоња Јевтовић	— 50
Јовета Милованов	— 50
Милосав Симов	— 50
Томица Јазарев	— 50
Мика Симов	1 —
Крето симов	5 ока жита
Божо Спасојев	— 50
Никола Новаков	1 —
Јован Мијатов	1 —
Милован Николин	5 ока жита
Мулета Мијатов	5 " "
Мињо Мијатов	— 50
Павић Мишуров	10 ока жита
Илија Велисављев	10 " "
Мијајло Боринић	— 50
Петар Велисављев	— 50
Милош Симов	1 —
Милић Радисављев	— 50
Радоња Милунов	1 —
Драгиша Николин	— 50
Видак Новићин	5 ока жита
Мијаило Томов	1 —
Раде Неђељков	1 —
Новица Пунићин	— 50
Милија Томов	10 ока жита
Радован Ристов	1 —
Мујо Маринков	— 50
Видак Перићин	— 50
Ђоко Митров	10 ока жита
Вукосав Иванов	20 " "
Радован Петров	10 ока жита
Љабуд И. Браћ	— 50
Радул Милунов	2 —
Арсеније Маринков	— 50
Митар Петров	5 ока жита
Радосав Ристов	1 двисца
Вукосав Шћепанов	5 ока жита

Свега : фиор. 255; ока ж. 535; брава 3;

Од прије : „ 1725406; ока ж. 13918; брава 54;

Укупно : „ 1750906; „ „ 14453; „ 57;

(Наставиће се.)

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

АБАЦИЈА, 7 априла. — Пристијели су Краљ и Краљица румунска.

ЊУЈОРК, 7 марта. — Амерички посланик у Цариграду изразио се односно конфликта са Турском да је положај врло озбиљан.

АЛТОНА, 8 априла. — Принц Велски пролазећи овуда пут Лондона био је дочекал на станици Царем Вилхолмом, који је за то мало

прије изненада овдје стигао са Прицем Хенриком. Поздрав је био врло срдачан.

СОФИЈА, 8 априла. — Паприков ће, на позив Царев, провести ускршње празнике у Москви.

МОСКВА, 9 априла. — Цар и Царица присуствовали су на велики петак богослужењу у Успенској катедрали и учествовали у литији око цркве, што чини дубоки утисак у народу.

ПЕТРОГРАД, 10 априла. — Књаз Торје Лајхтембершки и Принц Луј Наполеон наименовани су за генералмајоре.

ВАШИНГТОН, 11 априла. — Отправник послова амерички у Цариграду јавља, да су преставници великих сила били обавијештени, да турска царинарска тарифа неће бити повишена без пристајања велесила.

ЊУЈОРК, 12 априла. — Амерички преставник у Цариграду изјавио је да одбије предлог Султанов односно захтјева сједињених Држава.

НАПУЉ, 14 априла. — Књаз бугарски посетио је Величанства. Посјета је трајала једну уру. Краљ је одвратио посјету. Вечерас је Књаз Фердинанд био на двореком обједу.

КИНГСТВОН, 14 априла. — Краљица је кренула на повратак у Инглеску.

РИМ, 15 априла. — „Итали“ доноси да се поговара, да ће генерал Делмањо замијенити посланика Ланцу у Берлину.

Англо-бурски рат.

БЛОМФОНТЕН, 8 априла. — На југу Каресиндига била је битка. Пјешадија инглеска, подржана артиљеријом, заузеле је јаке позиције. Подробиности нема.

АЛИВАЛНОРТ, 8 априла. — По казивању из бурских извора, бурске силе код Вепенора допируо д 8000 до 10000 момака и 15 топова.

БРАНДФОРТ, 8 априла. — Делареј се повратио послје извршене извиднице до Модеривера.

ЛОНДОН, 9 априла. — Колона Рундлова дошла је јучер у додир са Бурима код Деветедорпа. Бур су истиснути из јаких позиција. Јутрос се бој поновио. Вепенер је свјетор опкољен. Из Восхофа депеша доноси да је једно одјелене колоне лорда Метуена, враћајући се из Цвартсонјесфонтепа, напало 2000 Бура са 3 тона. Губитци инглески незнатни.

ПРЕТОРИЈА, 10 априла. — Девет јавља да је Вепенер своје опкољен, и да је заробио 11 Инглева. Колана инглеска долази из Аливалнорта да ослободи Вепенер.

МАЗЕРУ, 10 априла. — Бур бомбардирају Вепенер са 4 тона. Јутрос се чују топови у правцу Деветедорпа.

ЛЕДИСМИТ, 10 априла. Око Еланделагте сваки дан се чује пушкарнање. Приближују се 1000 Бура виснама код Еланделагте, које Инглеви заузимају; кад су Инглеви отворили ватру из топова повукли су се.

ЛОНДОН, 11 априла. „Рајтер“ доноси из бурског стапа код Табанху, да је била битка код Јамареберг-дрифта, у којој је погинуло од 500 Инглева 120, и међу њима 5 официра. Из Вакерстрома јављају, да је било боја са десним крилом Рундлове колоне, и да су Бур уступили на југ.

ЛОНДОН, 12 априла. — Генерал Варен наименован је за администратора Бетишапалавнда. „Рајтер“ доноси из Мазеру, да су Бур напустили ноћу Буеманскоп. Дивизија Палекарева је покушала да ослободи изворе воде од непријатеља, али није успјела. Из бурског стапа код Гленкоп „Рајтер“ доноси, да су Бур бомбардирали Инглеве, који су одговорили без нанијети штете. Инглески стан је добро утврђен.

ЛОНДОН, 12 априла. — Вечерњи листови доносе из Бломфонтепа, да је Поликарев заузео изворе воде без отпора знатног. Једна дивизија пјешадије заузела је Левкоп.

ЛОНДОН, 13 априла. Јучер је непријатељ напустио опсаду Вепенера и повукао се у правцу ка Ладибранду. Дивизија Поликареза стигла је у Радекоп без губитка. Кавалерија и артиљерија подржавале су Поликарева у напредовању. Непријатељ је сузбијен са великим губитком, који је ноћу напустио позиције код Деветедорпа, који је заузео Шермисидо. Јахачка пјешадија дигла је непријатеља са свих позиција око водовода без губитка.

ЛОНДОН, 14 априла. — Код Гонткопа била је битка. Бур под Богом и Деветом оступили су у правцу сјеверо-источном са великим губитком.

ЕЛАНДСЛАГТЕ, 15 априла. — Три бурека тона доминирају инглеским позицијама. Урођеници доносе, да Бур из Бигареберга долазе да поткријепе овдје Буре.

Објава.

Кућа синова пок. Мрка Машова Мартиновића у Банце код колског пута на „Почивало“ задена поземљина сламом покривена у коју има дужине лакатах 13 шупљине а ширине лакатах 8 са једном малом појатицом и су три бостана, воћкама, и све право околу куће под границама са једнијем малијем коматићем горе у Калину главицу. Ово је све на јавни аукцион од 16. Марта па до 1. Јуна. Ко би желио купити нека се пријави овом суду, а тако и дужници којијема је дуговао пок. Мрко

Број 274.

Банце, 16 марта 1900.

Капетан петински
Нико Т. Мартиновић.

Број 26
95 (3-3)

Објава

Према наредби књ. окружног суда коланинског од 4 фебруара ов год. Број 65. IV. 1900. 25. овијем се износи на јавну продају двокатна кућа Стефа Милића, постојећа на каштуну ове пјаче; за измир његова дуга, г. Браћи Марићима.

Кућа садржи па доњем спрату (боју) двије бутиге, и два магацина; — а на горњем једна кафаца три камаре и једна кухиња.

Ко би желио купити помечуто имање нека се пријави овој управи на 4 маја ов. год. кога ће се дана потписати понудноцу највише цијене, а рок измира цоваца остави ће се купцу до 1 септембра ов. год.

Број 36. IV. 1900. 15.

Коланин, 1 марта 1900 г.

ОПШТИНСКА УПРАВА.

Број 27
110 (3-4)

НАЗНАЊЕ

Част ми је извјестити поштовану публику, да ћу 15 овог мјесеца отворити сајинску радњу на Цетинје.

Петогодишњи сајински курс, проведен у радњи чувене њемачко сајинске фирме г. г. браће Валке у Вршцу, и свједоче издате ми, најбоља је гаранција, да ће понтована публика на задовољање услужена бити.

За све оправљене и нове сагове дајем двогодишњу гаранцију.

Љубомир Таминчић
сајинџа.

Број 30
76 (2-2)

С тужним, увиједеним срцем јављамо својти и пријатељима, да је наша мила мајка, односно свекрва и баба

ЈЕЛЕНА

предала своју душу Богу: 5 априла у 8¹/₂ сати у вече, у 72-ој години живота, а сахрањена 7 априла у 8 сати из јутра.

Часноме свештенству, грађанству обојег пола и свакоме, ко нам писмено или телеграфично парази саучешће у смрти наше добре старице мајке — нека је некрена хвала!

Цетинје, 6 априла 1900.

О жалошћени:

Митар, Петар и Лазар Перовићи — синови; Марија — швер; Маре, Вицосава и Владислава снахе; Зорка, Босиљка, Драге, Олга, Благо и Милица — унучад.

Број 32
92 (1-1)

ОБЈАВА.

Сагласно наредби овдашњог Окр. суда, од 24. овог мјесеца, к броју 147. IV. 1900. 30. — овим се износи на јавну продају једнокатна кућа, с припадајућом јој по плану банчком бар. Рада Ивановића; налазећи се у Миркову варош у тако званој „Балшића улици“ која има у дужини с лица 5. метара 40 ц. метара.

Ко би желио речену кућу купити, тај нека се пријави потписатој Управи на 1. Маја ове године; којег ће се дана помечута кућа продати понидноцу највише цијене.

Број 208

Подгорица, 25 фебруара 1900 год.

У п р а в а
Општине Вароши Подгорице.

Број 28
93 (3-4)

ЈА АНА ЧИЛАГ

са својом 185 центиметара дугом плавом и бујном косом, која је нарасла употребљујући пуних 14 мјесеци помалу сопственог производа. Моја је и мада испитана од најглавнијих ауторитета и пронађена као једино средство против испаднуће косе, а постиже се сигурни успјех за рашћене косе. Призната је као једино и најбоље средство за ојачање тјемењаче. Употребом моје помале ојача код господе брк и коса и добију послје кратко употребе како брк, тако и коса природну свјетлост и јачину а отклања сједућу косе све до дубоке старости.

Цијена 1 еудића круна 2, 4, 6 и 10.

Наручбине се отпремају поштом сваки дан онима, који новац унапријед пошаљу или привољу, да им се пошиљка поувећем пошаље.

Наручбине се шаљу на:

ANNA SCHILLAG
Wien, I., Seilergasse, 5.

Број 31
(2-20)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

И по ред најљућих, очиничких болова, у које ме заувјек подршке прерана смрт мог јединца — сина

МИЛА

не могу да заборавам и да се бар у колико гођ не одазовем са вјечитом благодарношћу прама свију оних, који ми на све начине показаше великодушно саучешће у злу, које ме заде- си и које ми свијет затвори и сваку наду одузе пријед времена:

На првом мјесту податирем — пошвано — благодарност Бег. Свјет. Књазу Мирку, што је благовољно по- ходити мога сина у болници и с осо- битом снисхођењем милостиво разго- горити га, падама кријепити и тијем га обрадовати посред тешког смртоно- сног боловања; тако исто обезују ме вјечитом и најгостанијом благодарношћу: Г. Г. Војвода И. Пламенац с госпо- ђом; Г. Перо Јовићевић и Г. Сердар Радо Пламенац великосудци, г. Нико Матановић — Министар финанси, г. главни школски надзорник Буру По- повић, г. управ. пошта и телеграфа Шпиро Поповић, који су како сами лично, тако и с члановима својих фа- меља не само похађали него и свако- врне понуде обилно пружали покој- нику за вријеме тешког му боловања; хвала и благодарност г. г. Докторама Б. Перавићу и Марину за својеко за- узимање да мог сина отму смртоносној болести и за љубавно опхођење како са болесником тако и са родбином му за вријеме бављења у болници. Поново вјечита благодарност и хвала г. г. Војводи Пламенцу и г. Перу Јовиће- вићу, што су учинили, да се са она- ким онојим почастима прима смрт- ни ојачац мог сина из болнице и у вароши ноћу пречувају као и поправе сјутри дан, — хвала свијема који су у овом учествовали; хвала и благо- дарност свештеницима — Марку Пла- менцу и проту Матановићу, који су на с покојником извршили прописану хришћанску обредност и чинодјејство на дан и на вече дана смрти његове; најтоплија хвала и благодарност це- тинском грађанству свију редова, а наособ преставницима професорског и учитељског особља који с големим бројем васпитника — и својим при- суством учинише сировод мог сина онако свечан и величан; најтоплија хвала и благодарност г. учитељу Ђ. Швадијеру на онако дирљивој бесједи, којом је поспратио покојника при рас- танку с пратњом — код Црне греде; хвала и благодарност Ријечком гра- љанству а и коман. Нику Кусовцу с дружином Љуботинца, који онаком почашћу и својеким жаљењем покој- ника предеретоше и поспратише кроз ову варош без обзира на пазарни дан и непогодно вријеме; вјечита хвала и признање браћи Годињанима, који ма- ло и велико — мушко и женско до- чекаше покојника на обали Блата и непрекидним плачем пратише до уга- шеног му дома; хвала и признање Држиничком народу, који уз своје старјешине и са мојим пријатељима учинише велико и многобројно пока- јање мом сину, — а понаособ хвала Враничкој, Сотонишкој и Бољевишкој — општинама и њиховим учитељима и школама, који ову моју жалост учи- нише својим присуством јошт дирљив- вију и колико је могуће за мене блажију.

Годиње, 26 Марта

Неутјешно увиједени:

Отац: Марко Буру Перавић; мати: Аије и сестра: Јане.

Број 33
490 (1-1)

НАЗНАЊЕ.

ЈАВЉАМ П. Н. ГОСТИМА ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ, ДА САМ СВОЈУ ГОСТИНИЦУ „STADT GRAZ“ ПРЕМЈЕСТИО У КУЋУ ГОСП. БУНИЈА.

Роберт Рајтер
гостиничар у Котору.

Број 22
25 (4-4)